

soudy jednáno. V případech jako v souzeném není ovšem nezákonným, provádí-li civilní soud přípravné řízení. Nesmí však pokračovati dále v řízení, když věc podléhá pravomoci vojenských úřadů, nesmí obzvláště konati hlavní přelíčení, vynésti rozsudek a činiti opatření z takového rozsudku pak vyplývající (§§y 1, 60 tr. ř.).

Právem tudíž čelí zmateční stížnost generální prokuratury proti nesprávnému postupu nalézacího soudu, jímž tento dospěl k napadenému rozsudku, pokud se týče k oněm usnesením, poněvadž od okamžiku skončení přípravného řízení civilní soud nebyl k dalšímu řízení příslušným, i bylo uznati, že postupem krajského soudu v Litoměřicích, počínaje skončením vyšetřování, porušen byl zákon v ustanovení Šu 1 a 60 tr. ř. a Šu 11 čís. 8 voj. tr. ř. Co do dalšího účinku tohoto výroku vyslovuje zákon v poslední větě Šu 292 tr. ř., že, byl-li obžalovaný takovým zmatečným rozsudkem odsouzen k trestu, může ho zrušovací soud podle svého uvážení buď osvoboditi, nebo použití mírnější sazby trestní, nebo podle okolností naříditi, by se proti němu konané řízení znovu zavedlo. Než jakkoliv byl napadeným pro svůj vznik zmatečným rozsudkem krajského soudu v Litoměřicích obžalovaný odsouzen k trestu, nelze zrušovacímu soudu, jelikož ani on není podle §§ů 1, 60 tr. ř. oprávněn ve věci samé rozhodovati, zahovovati se podle onoho předpisu. Vždyť by sám porušil tytéž předpisy zákona, jichž porušení soudu první stolice vytýká. Ustanovení poslední věty Šu 292 tr. ř. může tedy býti užito zřejmě jen v takových případech, kde bylo rozhodnuto soudy povolanými, příslušnými, jejichž rozhodnutí lze přezkoumávati nadřízeným soudem zrušovacím, nikoliv však v případech, kde věc přísluší před forum úřadu, nad nimž zrušovací soud nemá jurisdikce. S tohoto hlediska není též zrušovací soud oprávněn určití blíže právní postavení obžalovaného, který přísluší před forum úřadů vojenských, jest jen jeho úlohou, by pro vlastní oblast zjednal pořádek, jenž postupem nalézacího soudu byl porušen. To činí tím, že celé řízení, pokud k němu soud občanský za žádných okolností nebyl povolán, zrušením jeho odstraní, čímž padá ovšem i odsuzující rozsudek se všemi dalšími výroky absolutně nepřislušným soudem občanským na jeho podkladě vyneseny. Obžalovanému se tím nestane křivda. Jeho postavení není nyní zhoršeno, poněvadž jest považovati tak, jakoby souzen vůbec nebyl. Bylo proto podle §§ů 33 a 292 tr. ř. rozhodnuto, jak se stalo.

Cís. 2447.

»Narovnáním« ve smyslu Šu 188 b) tr. zák. není úmluva o náhradě, při níž nebyla stanovena přesná lhůta splatnosti; poškozený jest v takovém případě oprávněn učiniti trestní oznámení kdykoliv.

(Rozh. ze dne 19. srpna 1926, Zm II 87/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 1. prosince 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ů 183 a 184 tr. zák.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se jediného důvodu zmatečnosti čís. 9 b) Šu 281 tr. ř., namítá zmateční stížnost, že nalézací soud vyložil zákon nesprávně řeše otázku, zda narovnání mezi obžalovaným a zástupci poškozeného jím Mezinárodního všeodborového svazu o náhradě škody, vzešlé ze skutku obžalovaného, odpovídá pojmu »narovnání« ve smyslu Šu 188 b) tr. zák. Stížnost dovozuje, že, i když bylo při onom narovnání ujednáno, že obžalovaný nahradí zpronevěřené jím peníze podle možnosti, dlužno toto ujednání pokládati za určité vzhledem k tomu, že obžalovaný, jsa dělníkem, nemá jmění kromě mzdy, a že, je-li v Šu 188 b) tr. zák. řeč o určitém čase, nesluší se toto ustanovení vykládati tak, že by konečná lhůta musila býti stanovena pevným datem. Že i poškozený Svaz pokládal narovnání za určité, je prý patrné z toho, že po dobu téměř tří let, po kterou obžalovaný podle své platební schopnosti náhradu splácel, neučinil naň trestního oznámení. Námitce nelze přiznati oprávnění. Nalézací soud nebyl přes svědomitou péči, se kterou řešil podle rozsudkových důvodů otázku obsahu onoho narovnání, s to, by dospěl v tom směru k určitému závěru vzhledem k tomu, že ujednání uzavřeno bylo mezi obžalovaným a tajemníkem Svazu Josefem V-em pouze ústně, dotyčné údaje svědka jevily se nalézacímu soudu nespolehlivými, vypovědi ostatních o témž bodě slyšených svědků pak se navzájem značně rozcházejí. Rozsudek dospívá tudíž k závěru, že jest dvojí možnost: buď byl obžalovaný podle narovnání povinen nahraditi škodu do konce roku 1923 nebo nebyla konečná lhůta splatnosti přesně dojednána a bylo obžalovanému povoleno konati splátky podle možnosti. V onom případě nedostál obžalovaný svému závazku, jelikož poslední splátku 300 Kč zapravil teprve dne 7. června 1925, dokonce po trestním oznámení, které naň učiněno bylo dne 28. března 1925. V druhém případě nebylo však podle názoru nalézacího soudu vyhověno předpisu Šu 188 b) tr. zák., podle něhož se vyžaduje výslovně, by se pachatel zavázal (zaručil), že dá poškozenému náhradu v určitém čase, a aby poškozený tento závazek přijal. Úmluva o náhradě, při níž přesná lhůta splatnosti stanovena nebyla, nemá podle názoru prvního soudu vůbec významu, a poškozený je v takovém případě oprávněn učiniti trestní oznámení kdykoliv. Právní hledisko, s něhož řešil nalézací soud otázku, vyhovuje plně zákonu. V Šu 188 tr. zák. jsou pod a) — d) vypočteny případy, v nichž ustanovení Šu 187, pokud se týče Šu 188 tr. zák. o beztrestnosti krádeže a zpronevěry pro účinnou lítost místa nemá. Pouze nepřímě, úsudkem z opaku, vykládá se ustanovení Šu 188 b) tr. zák. (správně), v ten rozum, že pachatel jest prost trestu (prvá věta téhož Šu) mimo jiné také tehdy, když se zaváže, že poškozenému dá v určitém čase náhradu a smíru dostojí. Předpis sám je rázu výjimečného (§ 33 tr. zák.), dlužno ho tudíž používatí přesně podle jeho doslovu zejména také potud, že pachatelův závazek musí zníti na poskytnutí náhrady v určitém čase. Tento obrat nepřipouští jiného výkladu, než který mu přikládá napadený rozsudek, že totiž v úmluvě o náhradě nutno přesně stanoviti lhůtu splatnosti, t. j. dobu, do které zavazuje se pachatel dáti náhradu. Mělo jím zřejmě býti naznačeno, že není přípustno ponechatí pachateli na libo-

vůli, zda vůbec a kdy škodu nahraditi zamýšlí. Výjimky z tohoto zákonem výslovně stanoveného pravidla nelze uznati ani pro případy, v nichž pachatel jeho majetkové poměry nebo jeho příjmy znemožňují vzíti na sebe závazek k poskytnutí náhrady v určitém čase, předem přesně stanoveném, ve kterých se tudíž pachatel, byť se souhlasem poškozeného uvoluje pouze, že škodu nahradí podle možnosti. Připuštění takovéto výjimky znamenalo by zákonodárcem nezamýšlený průlom do zásady, došedší výrazu v Šu 187 tr. zák., podle něhož zpravidla přestává krádež a zpronevěra býti trestnou jen tehdy, když pachatel napraví všechnu škodu, vzešlou z jeho skutku, prve, než soud nebo jiná vrchnost zví o jeho provinění.

Čís. 2448.

Pro řešení otázky »škody« ve smyslu Šu 197 tr. zák. jest směrodatnou nikoliv objektivní, nýbrž individuální hodnota toho, čeho se jednáním nabývá. Spadá sem též újma, již utrpí oklamáný tím, že právě jen lstivým předstíráním určitého majetkového prospěchu bere na sebe plnění, které by, nebýti jeho uvedení v omyl, na se nebyl vzal, předsevezme-li zejména určitou proň neužitečnou majetkovou disposici, které by jinak nebyl předsezval, jen následkem omylu, vzbuzeného v něm lstivým předstíráním (jednáním) jiného.

K dokonání podvodu podle Šu 197 tr. zák. se nevyhledává, by bylo dokonáno (podvodné) poškození ve smyslu hospodářském.

Podvod spáchaný tím, že se kdo dal pojistiti vzhledem ku lstivým údajům pachatelovým; podvod jest tu dokonán již přijetím pojišťovacích přihlášek a vydáním pojistek; lhotejno, zda premie za první rok byly již zaplacený čili nic.

(Rozh. ze dne 19. srpna 1926, Zm II 124/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 29. prosince 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák.

Důvody:

Písemní zmateční stížnost dovolávala se důvodů zmatečnosti čís. 4, 5, 9 a) Šu 281 tr. ř. Ježto obhájce při veřejném jednání vzal zmateční stížnost, pokud táž uplatňovala zmatek podle Šu 281 čís. 5 tr. ř. výslovně zpět, netřeba se dotýcnými vývody písemní stížnosti zabývat. Pokud jde o další dva zmatky, směřují jak výtky důvodu zmatku čís. 4 tak i námitky, jimiž uplatňuje zmateční stížnost důvod zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., proti rozsudkovému výroku, podle něhož Anna V-ová měla omylem, v nějž byla uvedena lstivým předstíráním stěžovatelovým, utrpěti na svém majetku škodu. Těžiště zmateční stížnosti spočívá v oněch vývodech, jimiž provádí námitku onoho důvodu hmotněprávní zmatečnosti, a od výsledku rozboru této námitky je odvislou též